

Doktora grādu sāk novērtēt

Zinātņu doktors - šis grāds, pirmkārt, apliecina zinātnisku kvalifikāciju. Darba tirgū to visaugstāk vērtē konsultāciju, apmācība un jauno tehnoloģiju uzņēmumi.

Doktora grāds neapšaubāmi ir kvalitātes radītājs akadēmiskajā un zinātniskajā vidē, t.i., doktorantūra ir pamatu pamats, lai valstī būtu zinātnieki un augstskolu mācībspēki. Eiropā doktora grāds iegūstot arvien lielāku nozīmi arī citās darba tirgus jomās - biznesā un ierēdniecībā, piem., nav nekāds brīnums, ka bankas top vadītāju vizītkartes rotā Dr. burtu savijums.

Latvija pakāpeniski tuvojas līmenim, kad konkurētspēju noteiks tehnoloģijas attīstība. "Uzņēmumiem būs jāveicina pētījumi, lai uz kādu laiku varētu izrauties citiem priekšā; tad uzņēmēji būs ar mieru finansēt gan pētījumus, gan doktoru studijas utt.," pirms kāda laika notikušā diskusijā sacīja ekonomikas zinātņu doktors Uldis Osis, SIA Konsorts prezidents. Viņš domā, ka objektīvi šim grādam būtu liela nozīme, bet Latvijas sabiedrībā tā vēl neesot. U. Osis atceras kādu tenderi, kurā viņa uzņēmums piedalījies kopā ar kādu ārvalstu partneri. "Mums ir doktori, jums ir doktori; tā ir krietna priekšrocība," prātojis ārvalstu uzņēmuma pārstāvis. U. Osim nācies viņu sarūgtināt, ka Latvijā tiek ņemta vērā pieredze tamlīdzīgās lietās, piedāvātā cena, bet ne darbinieku zinātniskais grāds. Izbrīnītie ārzemnieki jautājuši: vai tad neesot starpība starp vidusskolas beidzēju un maģistru, un starp maģistru un doktoru?

RTU rektors, profesors **Ivars Knēts** uzskata, ka, lai būtu vairāk doktoru, jāpalielina maģistrantu skaits. Ivars Knēts uzsver, ka Latvijai ir ļoti svarīgi atjaunot akadēmisko personālu. Deviņdesmitie gadi ar pāreju uz tirgus ekonomiku iesita tajā pamatīgu robu, jo niecīgais atalgojums izglītībā un zinātnē nespēja konkurēt ar privāto sektoru. "Protams, tas nevienu neapmierināja. Tāpēc doktorantu nebija. Tagad asociētais profesors var saņemt ļoti labu algu - ap 1000 Ls mēnesī," norāda RTU rektors un teic, ka doktorantu skaits sāk iet uz augšu.

"Lai Latvijā būtu vairāk zinātņu doktoru, jāpalielina maģistrantu skaits. Tas ir tāpat kā sportā: lai izaudzinātu vienu elites klases sportistu, ir vajadzīga bāze - 50 līdz 60 pirmās klases meistari", norāda RTU rektors profesors Ivars Knēts.

Eiropā uz 1 milj. iedz. ir 2000 aktīvi strādājošu doktoru, Latvijā tikai apmēram 3000 aktīvi strādājošu doktora līmeņa zinātnieku. 2004. gadā doktora grādu ieguva 85 censoņi, pērn - 109, bet vajadzētu vismaz divtik; lai atjaunotu akadēmisko personālu, vajag ap 250 - 300.

Signe Knipše